

№ 23

Utgiven av Svenska Folkförbundet.
Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.

22 nov.

„Var bo svenskarna i Estland?“

För någon tid sedan publicerade tidningen „Päevaleht“ härstädes under ovanstående rubrik ett utdrag ur ett tal, hållet av stud. Ariste vid ett student-samkväm i Dorpat den 6 nov. d. å.

Denna artikel var ägnad att väcka nppseende bland svenskarna här, emedan talaren stödde sitt andragande på felaktiga och oriktiga uppgifter.

Den mest i ögonenfallande osanning, som någonsin riktats mot svenskarna av någon este, är att enligt talarens åsikt Birkas folkhögskola skulle vara en härd för estniskfientlig propaganda.(!) Har ni hört? — Det vore intressant att veta, vilket bevismaterial hr. Ariste förfogar över, när han utslungar sådana „visdomsord“. Det är i sanning en smula djärvt! Mindre skulle hava varit tillräckligt. Enligt samme sagesman skulle de från Finland och Sverige komma lektorer-na(?) vara de ivrigaste att bedriva ovannämnda propaganda. Dessa herrar få även på tafsens för att de skulla stå i ett visst förhållande till våra f. d. godsägare.(!) —

Även den stackars Kustbon får sin beskärda del, (och jag som alltid betraktat Kustbon som det menlösaste ting i världen), ty den stackaren skulle även råkat under inflytande av dessa „landsförrädiska krafter“. Det går „kalla kårar“ längs kölen! Jag skulle inte vllja vara i Kustbons kläder. Akta dig, krypp, du har kommit under den väldiges klubba!

Beskyllningar av sådan art måste man ta från den „rätta“ sidan, om man besitter en enda smula av humor, ehuru de även kunna

ge anledning till mindre vackra reflektioner över vissa medborgares goda vilja att upprätthålla frid och endräkt. Birkas folkhögskola och Kustbon stå över allt förtal.

Namnet Ariste har förut figurerat i pressen, då var det i samband med Dagösvenskarna. Man får ofrivilligt den uppfattningen, att ovannämndeherre har slagit sig på studiet av svenskarna. — Lycka till!

A. Stahl.

Wichterpal.

Ett märkesår för skolan i Wichterpal är det i år sätillvida, att det är dess 10 läsår. Detta visar, att svenskan här varit så pass livskraftig att skolan har kunnat existera denna tidsperiod. Naturligtvis har lärarens gärning här varit utslaggivande, vi minnas t. ex., huru lärarinnan K. Hammerman fick gå från gård till gård för att samla svenska skolbarn. — Men skolans existens är dock ett faktum. Den uppfattning, som likligiltigt menade, när skolan öppnades: icke blir det något av, var oriktig och missvisande.

De sista sju åren (innevarande inberäknat) har skolan arbetat sida vid sida med den estniska. Detta har ju visst icke varit så lyckligt för svenska klassen, men det har varit den enda möjligheten för dess existens.

Nu ser det emellertid ut, som om man skulle vara tvungen att ändra kurs och se sig om, huru-saken skall ordnas till att annat läsår. Barnantalet börjar att minskas och det blir i längden blott till skada, att skolan arbetar un-

der sådana förhållanden. Slapphet råder och det är opeagogiskt att låta barnen bo på ett internat, som icke är något internat. För oss svenskar är den svenska klassens ställning här ur pedagogisk synpunkt sett nämligen sådan, som en svensk skolas ställning icke bör vara.

Under tålmodigt, uppoffrande arbete har man velat återbördas till Aibolandet en gammalsvensk bygd. Kampens dag är ännu icke lyktad. Det återstår mycket att verka genom söndagskola, genom föredrag, kurser och försättningskola, men arbetarna äro få. Och man saknar för närvarande ekonomisk bas, som dock är förutsättningen för ett framgångsrikt arbete. Nämnas bör, att även Ano Engblom, Vippalbygdens starka knivva, har börjat tvivla på svenskhetens framtid här. — — Ty hjälpen den har dröjt fjärran länge, länge, — oförläpigt länge.“

Den svenska dagen firades här i år i Kiver Angärs kl. 6 om kvällen. Programmet upptog unionsång, två föredrag och solo sång. Stämningen var enig och god. Läraren talade först på svenska och sedan på estniska.

Oss som äro unga anstår att hoppas på framgång i arbetet. Däri ligger vår styrka. Ty vi se liksom längre fram därför, att vi stå i tiden framom de gamla. Alex. Samberg.

„Kustbon“ och tryckfelen.

Tid efter annan har redaktionen av „Kustbon“ blivit uppmärksamgjord på tryckfelen, som ständigt förekomma i tidningen. Under sådana omständigheter ser sig

red tvungen att ge en närmare förklaring av missförhållandet.

Det är klart, att ett organ som tjänar, allmänheten icke undgår att bli kritiserat av densamma, ofta sker detta på ett dräpande sätt. Om sådant är ingenting att säga, ty en tidning, stor eller liten, gör sig själv en stor tjänst, om den ibland lyder samhällets röst, då det gäller saker och ting, i vilka den kan rätta sig. — Men här var det nu fråga om tryckfelen.

Läser man noga genom vilken tidning nästan som helst, finner man i genomsnitt minst två tryckfel, (siffran är med flit tagen för låg). Man måste förutsätta att tidningarna i allmänhet tillkomma under gynnsamma förhållanden; de flesta ha sina egna tryckerier och sättarna måste förutsättas behärska det språk, som är tidningens. Helt annorlunda förhåller det sig däremot med Kustbon, som varder till i ett tryckeri, där personalen behärskar lika väl hebreiska eller arabiska som Kustbons språk, d. v. s. icke alls. Hur samvetsgrannt man än läser korrektur, insmyga sig ändå fel på grund därav att vederbörande gör ett fel bredvid det, som han eller hon skall rätta. Delvis bero dessa fel ärven på den oövade arbetskraften, som en stor del av tryckerierna i Estland måste betjäna sig av, då de flesta gamla arbetarna uppsades under strejken i början av detta år och nya anställdes. *Red.*

Svenska dagen.

Som vanligt har Gustav-Adolfs minnet firats även i år i svenskbygderna.

På Birkas högtidlighölls dagen med ett festligt samkväm, varvid kyrkoherde John Klasson, Ormsö, och rektor E. Adalberth talade. Rektor Adalberth visade därjämte en serie ljusbilder från Tyskland och berättade om reseminnen från besök i av 30-åriga kriget hem-sökta trakter. Sång och kaffedrickning utfyllde programmet. Festen avslöts med bön av kyrkoherde Klasson.

På Ormsö avhölls Gustav-Adolfsfesten den 4 nov. i öns kyrka. Här talade kyrkoherde Klasson, lärarinnan M. Hollingers och läraren Joel Nyman. Ormsö kyrkokör medverkade under ledning av fru Agnes Klasson. Den stämmingsfulla festen var talrikt besökt.

I Höbring, Rikull, firades svenska dagen på traditionellt sätt under stor anslutning. Mag. S. Fraenki, Birkas, och lärare A. Vesterberg, Höbring, talade. Med uppläsning bidrog hr. Joh. Blees medan lärarinnan A. Blees medverkade med musik. Höbrings populära manskör sjöng med bravur som vanligt och stämningen var värdig dagens stora minne.

Riksdagen.

De sista dagarna har riksdagen bland många andra frågor på lagstiftningsområdet, mottagit lagen för teniska läroverket i Reval. Frågan om teknisk bildning har en längre tid varit rätt akut. Det tekniska läroverket i Reval har ock arbetat med en högre avdelning, som delvis motsvarade politeknikum-teknisk högskola. Enligt den nya lagen får Reval ett tekniskt läroverk med 5 (för lantmätare 6) års kurs (efter genomgången 6 års folkskola). Den högre tekniska bildningen överföres till universitetet i Dorpat.

En fråga, som väckt spänning och intresse, är regeringsskiftet, som f. n. håller på att utvecklas. För en skarp attack från agrarer-na mot jordburksministern Köster, som tillhör nybyggarna, har den Tönissonska regeringen varit tvungen att träda tillbaka. Agrarer-na, som voro med i regeringen, klandrade jordburksministern för den oreda som råder i nämnda ministerium och för att så litet är gjort för jordburkarbefolkningens bästa.

Efter sådana rätt svåra och vassa beskyllningar, som framfördes å partiets vägnar av general Soots, kunde regeringen ej göra annat än avgå.

Nu gav riksdagens talman Einbund åt motpartiet, general Soots, i uppdrag att bilda en ny regering. Efter två dagars underhandling med partierna måste Soots meddela, att det ej lyckats honom att bilda regering, och nu fick det andra motpartiet, socialister-na, detta uppdrag. Advokaten A. Rei åtog sig detsamma, men det är föga troligt att han märkar bilda regering och i så fall komma igen de liberala partierna, centern, i fråga.

Sådana underhandlingar kunna emellertid dröja rätt länge och hindra delvis det progressiva och lugna arbetet.

Dorpatavdelningen av „SVENSKA ODLINGENS VÄNNER“ hade i fredags den 9 dennes sitt första sammanträde för terminen. Det ägde rum hos ordföranden, undertecknad Lindberg. Två av styrelseledamöterna, professorskan Solfrid Cederberg och merk. stud. hr Robert Ambros, hade på grund av avflyttning från staden lämnat sina befattningar. I deras ställe valdes: till kassör fil. stud. Hjalmar Pöhl och till sekreterare fil. stud. fröken Gertrud Dannenberg. Vidare diskuterades och fastställdes programmet för nästa svenska afton, som äger rum om lördag den 17 dennes. Det skall huvudsakligen ägnas Selma Lagerlöf med anledning av hennes 70-årsdag den 20 dennes. Efter aftonen skall jag återkomma med ett referat. På vårt sammanträde i fredags följde efter föreningsangelägenheterna ett otvunget samkväm med musik och deklamation. Det är högst sannolikt, att vi hädanefter varje månad under terminerna ha dylika sammanträden med ty åtföljande enklare svensk afton.

Gåvor till Birkas.

Under augusti — oktober månader har Birkas folkhögskola mottagit följande gåvor:

Av Direktör F. Bökman,
Stockholm, för Runö-
elever Kr. 30:80
„ Apotekare Alb.
Haldin, Eskilstuna, „ 20:—
„ Direktör N. Höök
Stocholm, „ 5:—
„ „Vilans“ folkhögskola
las elever och lärare,
genom rektor E. Ingers,
Vilan, Åkarp (Sverige) till läroböcker „ 62:—

S: a Kr. 117:80

Av Frk. Dagmar von Essen, Borgå,
1 packet böcker.

„ Folkskolans Vänner, H: fors,
1 packet böcker.

„ Kand. G. A. Rydell, Algutsrun (Öland), 1 packet böcker.

„ Bokbindare A. O. Andersson,
Lund, gratis inbindning av 30
läroböcker (Holmströms Naturlära).

Dessutom har (genom förmedling av Lantbruksattaché W. Silverhjelms, Riga) till skolans lantbruk skänkts för senare leverans:

Av Svenska Superfosfatfabriks — A. B., Stockholm, 10 säckar superfosfat, 5 säckar kalkkväve. „Konsul Wingård, Riga, 10 säckar superfosfat.
För alla gåvorna framföres här ett varmt tack! E. Adalberth.

Riga.

Söndagen den 18 dennes firade vårt grannland Lettland sin 10-åriga tillvaro såsom självständig stat. Jubileet firades under storartade festligheter. Även ifrån Estland var en delegation utsänd att delta i festligheterna. Bland medlemmarna i denna delegation märkas främst utrikesminister Rebane och general Pödder. — Tallrika lyckönskningar ha utväxlats
Lettland har för avsikt att bygga två undervattensbåtar. I motiveringen betonar krigsminister general Kalnin att Lettlands huvutstad ligger vid havet och att den nuvarande flottan ej kan effektivt försvara densamma.

Trots energiska underhandlingar lär det gå trögt med förverkligandet av Estnisk — Tyska handelsfördraget. Tyskarna uppställa alltjämt nya och större fordringar.

Universitetet

Valet av universitetsrektor kommer att äga rum torsdagen den 22 nov. kl 6. e. m.

På universitetets årsdag den 1 dec. kommer att promoveras sju fram stående personer till hedersdoktorer.

Evangelisk-luthersk världskonferens i Köpenhamn 1929.

En evangelisk-luthersk världskonferens skall öppnas i Köpenhamn den 26 juni 1929. Konferensen förberedes av en kommité som står under ledning av biskop Ostenfeld. — Ritzau.

D:r Selma Lagerlöfs-afton

med föredrag och ljusbilder av universitetslektorn Lindberg från Dorpat anordnas den 24 nov. kl. 7 e. m. på Ryssgatan 15, 3 tr. (Förra Ravingska skolas lokal).

Föreståndarna för folkskolorna på landsbygden uppmanas härmed på det enträgnaste att fortast möjligt insända de av Lärarförbundet fixerade data angående folkskolorna.

Svenska Lärarförbundets styrelse.

Föreningen „Framåt“ anordnar den 16 december kl. 5 e. m. i K. F. U. K. lokal, Bredgatan 5 julfest med program, kaffe och teservering. Inkomsten tillfaller församlingens fattiga.

Stora och små välkomna!

Rågöarna.

Söndagen den 11. november hade vi besök av riksdagsmannen H. Pöhl, vilken talade om det politiska läget i landet och arbetet i riksdagen.

Möten hölls på stora ön hos Östergrens och på lilla ön hos Esplings, dit många intresserade funnit sig.

Sådana besök äro för oss rågöbor mycket kärkomna, och därför få vi säga: Välkommen igen — och detta i en snar framtid.

Rågöbo.

Smittosamma sjukdomar.

De smittosamma sjukdomarna börja mer och mer låta höra av sig. I synnerhet väcker skarlakansfebern, mag- och paratyfus viss oro i hälsovårdskretsar här.

Enligt meddelanden från vederbörande ha ett par folkskolor i Harrien redan stängts på grund av den förstnämnda sjukdomen. Sjukdomsfällen ha varit rätt svårartade.

Det är dock att hoppas, att vederbörande göra allt för att hindra smittans utbredning.

Lettlands sändebud härstädes räknar det för en kär plikt att hjärtligen få tacka alla lyckönskare och körsångare, som deltagit i de här anordnade sorggudstjänsterna och minnesgudstjänsterna under Lettlands 10 års jubileum.

I anseende till gasfaran under ett eventuellt krig har överstyrelsen för Estlands röda kors beslutat anordna föreläsningar i syfte att göra allmänheten bekant med giftgasernas verkningar på organismen och ange medel till skydd för desamma.

Föreläsningarna inskränkas till en början till Röda korsets personal.

Lucia-fest

för söndagsskolbarnen anordnas den 12 dec. kl. 17 e. m. å sv. skolan Barnens föräldrar och även

Nästa nummer av Kustbon utkommer som dubbelnummer i medlet av december.

Red.

andra äro säkert mycket intresserade. Barnen svara helt och hållet för programmet.

Välkommen!

Översikt av torgpriserna i Reval.

Kött: (hela djur)	
Svin pr. skålpund	38—45 cent.
skålpundsvi	40—65 ”
Får pr. skålpund	25—30 ”
skålpundsvi	25—35 ”
Kalv. pr. skålpund	28—35 ”
skålpundsvi	25—40 ”

Ägg. 20—25 cent pr bar. Bondsmör pr skp. 1:10—1:15 kr. Mejerismör pr skp. 1:20—1:35 kr. Mjölkl pr stop 22—26 cent. Potatis 1:65—1:85 pr. tsetverik. Surkål 10—15 cent. Huvudkål 7—8 cent. Fisk: färsk strömming 8—10 cent. Vassbuk 10—12 cent. Äpplen pr stop 30—80 cent, päron 30—70 cent, tranbär 28—33 cent.

Sverige köper radium.

För de vid konungens 70-årsdag insamlade penningmedlen har beslutits att köpa 6 gram radium från Belgien. Köperkontraktet är redan uppgjort. Köpesumman uppgår till det aktningsvärda beloppet av 1.125000 kronor. För närvarande äga endast Frankrike och England så mycket av den dyrbara varan. Radium torde huvudsakligen användas vid bekämpande av kräftsjukan.

Börsnoteringar.

	London	Stockholm	Berlin	New-York
New-York	4.84	3.74	4.19	
London	—	18.15	20.35	48.49
Stockholm	18.15	—	112.78	26.73
Köpenhamn	18.19	99.80	111.89	26.66
Berlin	20.35	89.20	—	23.82
Paris	124.12	14.65	16.39	3.91
Amsterdam	12.08	150.30	168.50	40.15
Helsingfors	192.70	9.42	—	—
Zürich	25.19	—	80.75	19.25
Prag	163.68	—	—	—
Riga	25.18	—	—	—
Reval	18.13	—	—	—

MÉRIT

SVENSK TILLVERKNING
PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅT MOTOR

med fotogendrift

Levereras med blåslamps-
eller magnetändning

AKTIEBOLAGET
FREDR. WAGNER
STOCKHOLM
VASAG. 48.

NORRÖPINGS APOTEKÄRES MINERALVATTEN-AKTIEBOLAG

Grundat 1874
Sveriges äldsta Mineralvattenfabrik
Kontor o. Fabrik: Repslagareg. 31,
NORRÖPING

SVEDALA

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsrikter,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul,
Skottkärrehjul,
Kokillgods,
Sagjutgods.

Aktiebolaget
Abjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTERJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT **CARL JÖNSSON**

Postkast 38 REVAL Telef. 1536

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avdelningskontor i REVAL:

S. Karja tän. 9.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget

EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING

BRANDFÖRSÄKRING

TRANSPORTFÖRSÄKRING

OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa
sig till över

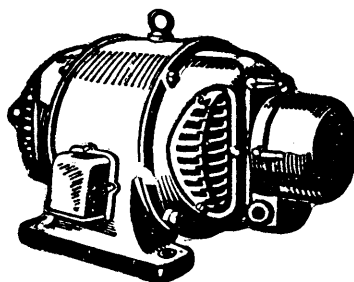
➔ **över hundra millioner cent.** ➔

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

➔ **Försäkra Edert liv och Eder** ➔
➔ **egendom medan tid är!** ➔

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3A **STOCKHOLM** Norrmalmstorg
Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportartiklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

ASEA-MOTORER

TRANSFORMATORER OCH
APPARATER FÖRSÄLJAS

av

El. Büro LINKE & MARTINSON
Kinga tän. 10, Reval.

UPSALA-EKEBY AKTIEBOLAG

Telegramadress. Postadress. Telef. UPSALA,
EKEBY UPSALA EKEBYBRUK Riks 90 Allm. 92
Kakelugnar, Öppna spisar Väggbeklädnads-
plattor Keramik, Mur- & Taktegel Glasera.
Fasadtegel Dräneringsrör.

BILJETTER med tåg och båt i hela världen.
SOVPLÅTSBILJETTER

Hjälp och råd vid PASSVISERINGAR RESGODS-
FÖRSÄKRINGAR MYNTVÄXLING

A.-B. Nordisk Resebureau
Göteborg — Stockholm — Malmö

Betald annonsplats

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29.

Jönköpings stads och läns sparbank.

Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
i Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Små-
lands Taberg.

A.-B. BJÖRKLUNDS

Nejlkeodlingar i Hammar, KRISTIANSTAD
Landets största specialodling i sitt slag:
NEJLIKOR

i alla variationer erhållas hos varje blomster-
handlare i riket

STORA HOTELET, Linköping.

Innehavare: Fru JENNY KLINGBOM.
Post-, telegram- & telefonadress: Stora Hotellet,
Linköping Intern. hotellcode. 38 rum med 50
bäddar. PRISER: Enkelrum från 5.— kr. Dubbel
rum fr. 10.— kr. Lunch fr. 2:50 kr. Middag fr.
3.— kr. Supé fr. 3.— kr. Sprit — Vin — Öl.

Aktiebolaget

GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO

Sporttyger, melerade Filtar,

Vadmal och Korderoj.

Goda kvalitéer och billiga priser.

SVEABLÄNDNING

främsta plasten. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag, Gefle.

SHELL

BENSIN OCH SMÖRJOLJOR

använder varje ekonomisk motorman
SVENSK-ENGELSKA MINERALOLJE A.-B.

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningskola

Tel. 771-08 Grevturegatan 13
(Hörn-butiken) NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt ur-
sål av Vadstenaspetsar. Motiv och Kragar. Be-
ställningar å linneutstyrlar. Order till landsorten
expedieras omgående.

Massörskan Rosetta Beipman

har flyttat till Lilla Kompassgatan 11—1